

[Lytt](#)

Hvorfor kombinere universell utforming og læring

Last ned side (PDF)

Legg til i mine artikler

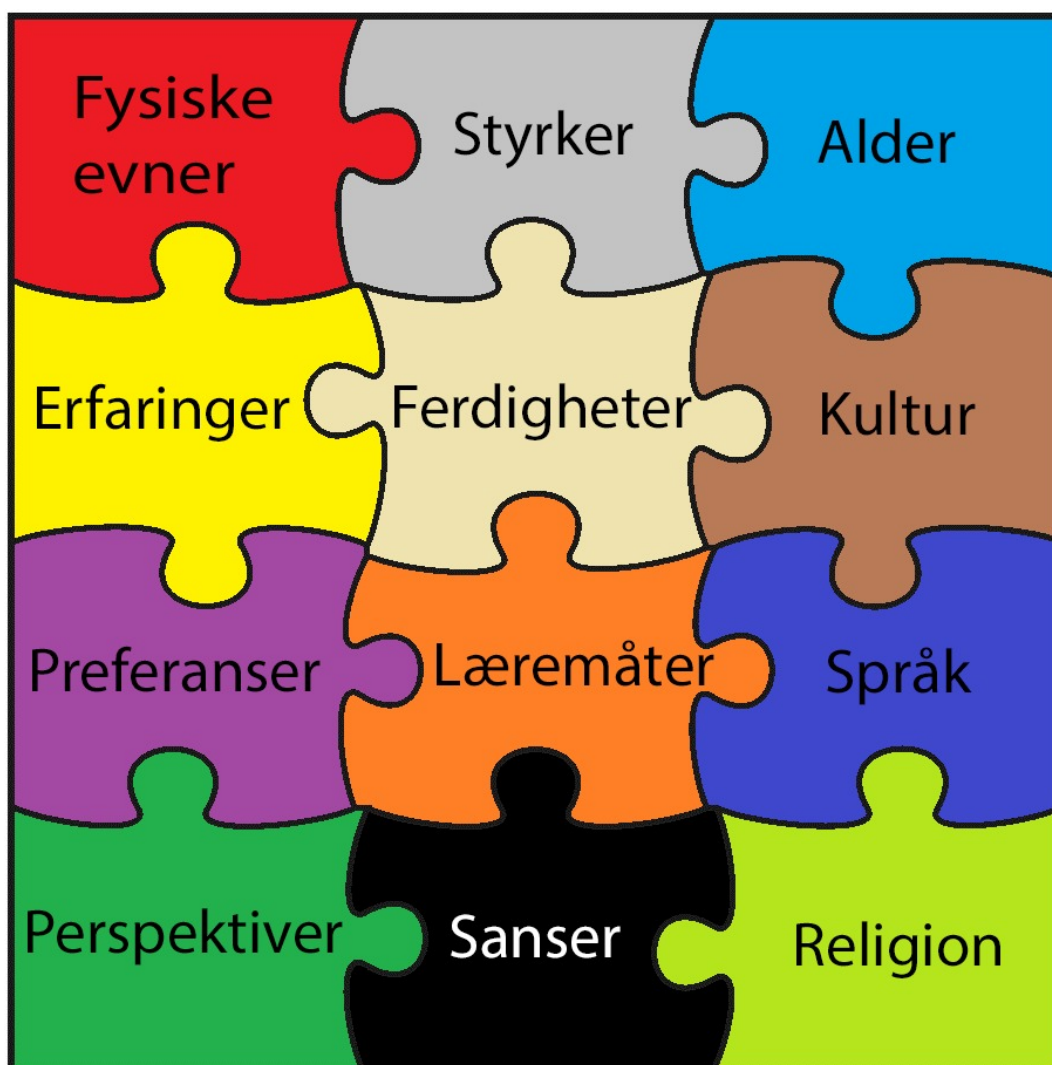
Av: Elinor Olaussen | Opprettet: 01 juli 2014 | Sist endret: 13 mars 2023

I alle studieprogram, enkeltemner, klasser eller grupper er det et mangfold der hver og en av studentene representerer noe unikt. Mange kan kanskje oppfatte studentene som like – men det trenger slett ikke være tilfelle. Tar man utgangspunkt i første årskurs på en femårig mastergrad vil mange av studentene komme rett fra videregående skole, mens andre allerede kan ha mange års erfaring fra arbeidslivet. Kanskje noen er oppvokst i en annen kultur med et annet morsmål, eller kanskje noen har en form for psykisk, fysisk eller kognitiv funksjonsnedsettelse.

Alle bør ta utgangspunkt i at studentgruppen – nesten uansett størrelse – er mangfoldig.

Studentenes ulike erfaringer og bagasje gjør at de utvikler ulike måter å lære på. Det gjør at de foretrekker bestemte måter å ta til seg kunnskap, som at noen lærer best av å lytte, mens andre lærer best når de får ta del i aktiviteten selv. Det gjør også at de får ulike preferanser og styrker når det kommer til hvordan de best demonstrerer det de kan, og at det som oppleves motiverende vil variere fra student til student. Med kunnskap om mangfoldet i studentmassen er det viktig å planlegge en undervisning som best mulig ivaretar ulike behov, læringsstiler og preferanser. Gjør du det, vil du redusere behovet for individuell tilrettelegging samtidig som du øker motivasjonen til alle studentene.

Lærestedets ansvar og studentenes rettigheter

Individuell tilrettelegging og universell utforming av læringsmiljøet i høyere utdanning er lovfestet i både universitets – og høyskoleloven (2005) – og likestillings – og diskrimineringsloven (2013). Lovverket gir dermed overordnede føringer for et rettferdig og effektivt utdanningssystem. Den skal bidra til nedbygging av funksjonshemmede barrierer og hindre at nye skapes. Det innebærer at vi alle erkjenner at studentene har lik rett, men ulike forutsetninger og behov for å kunne delta i læringsprosessen. Det finnes imidlertid ingen forskrifter eller regelverk for hvordan inkluderende undervisning og læring kan sikres i praksis, og det er i dag opp til det enkelte lærested og studieprogram å bestemme ambisjonsnivå og fremgangsmåte. Universell utforming av læring (UUL) er et rammeverk som kan bistå faglærere til å lykkes med målsetningen om å skape et inkluderende utdanningssystem.

UUL - et rammeverk for inkludering

Universell utforming blir ofte beskrevet som en strategi eller tenkemåte for hvordan vi utformer samfunnet rundt oss. Det kan handle om utformingen av produkter og omgivelser såvel som programmer og tjenester. Når vi her knytter begrepet universell utforming til læring handler det om å fjerne funksjonshemmende barrierer og skape en universell tilgang til undervisning og læring på alle utdanningsnivå.

Universell utforming av læring er et konsept som har eksistert i en årrekke i USA, og hjulpet mange lærere til å tilby kvalitetsbevisst og inkluderende læring i barne-, ungdom – og videregående skole. Konseptet har etter hvert også fått godt fotfeste som rettesnor og verktøy i høyere utdanning.

Universell utforming av læring er et rammeverk som kan benyttes i utviklingen av studieprogram og emner. Den tilbyr en oppskrift på utvikling av læringsmål, utbyttebeskrivelser, undervisningsmetoder, teknologi og vurderingsformer som passer til en mangfoldig studentgruppe.

De tre prinsippene som ligger til grunn for UUL og som utgjør selve fundamentet til retningslinjene, er basert på forskning innen nevropsykologien og læringsvitenskap. Den forteller hvordan ulike deler i hjernen må stimuleres for at lærings skal finne sted.

Huskeliste: hvorfor UDL?

- Universell utforming av læring inkluderer mangfoldet i studentmassen
- Det reduserer behovet for individuell tilrettelegging
- Krav til universell utforming av læringsmiljøet er lovfestet i universitets- og høgskoleloven og likestillings og diskrimineringsloven.
- Universell utforming av læring (UUL) underbygges av nevrovitenskapelig forskning.
- UUL gir økt kvalitet og skaper effektive utdanningssystem

Ressurser

Kravene om universell utforming og individuell tilrettelegging er hjemlet i [Universitets- og høgskoleloven § 4-3 \(2005\)](#) og [Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 12, 13, 14 og 17 \(2013\)](#). Disse bestemmelsene har konsekvenser for utforming av undervisning og tilgang til læremidler.

Det er ikke bare ris som skal motivere for å implementere UDL. I [presentasjonen om UDL](#) forteller en av grunnleggerne av UDL, David Rose, hvordan man ved å legge til rette for studenter med nedsatt funksjonsevne også vil forbedre læringsutbyttet for alle studenter. Presentasjonen ble gitt på en nasjonal konferanse om UDL i høyere utdanning i Irland i 2015.

VUU er utarbeidet av

universell*

Redaktør: Universell* v/Kjetil Knarlag NTNU
Tlf.: +47 73 55 06 80, Mobil: +47 977 100 21
Kontakt Universell*: kontakt@universell.no

[Logg inn](#)

CMS : Webdesign : Bennett